Μακεδονικά

Τόμ. 8, Αρ. 1 (1968)

Αλεξάνδρου Δ. Ζάννα, Αναμνήσεις από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η παλινόστησις των ομήρων της Ανατολικής Μακεδονίας

Χαράλαμπος Κ. Παπαστάθης

doi: [10.12681/makedonika.318](https://doi.org/10.12681/makedonika.318)

Copyright © 2014, Χαράλαμπος Κ. Παπαστάθης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπαστάθης Χ. Κ. (1968). Αλεξάνδρου Δ. Ζάννα, Αναμνήσεις από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η παλινόστησις των ομήρων της Ανατολικής Μακεδονίας. *Μακεδονικά*, 8(1), 416. <https://doi.org/10.12681/makedonika.318>

και άρματολούς, πού στη Μακεδονία κινούνται σέ άφθονα ένδιαιτήματα. Τή δράση τής 'Εκκλησίας και κλεφτουργιάς συμπλήρωνε ή οικονομική και πνευματική δραστηριότητα τών κοινοτήτων, χάρη και στη σημαντική βοήθεια τών πολυαριθμών Μακεδόνων μεταναστών τής Κ. και 'Α. Εύρώπης και τών μεγάλων πόλεων τής όθωμανικής αυτοκρατορίας. Οί παραμονές του 21 βρήκαν τή Μακεδονία σέ όργανισμό οικονομικής άνθήσεως και φιλευλευθέρου φρονήματος. Δέν είναι άλλωστε τυχαίο ότι οί περισσότεροι σύντροφοι του Ρήγα είναι Μακεδόνες και ότι σημαντική ή δράση τής Φιλικής 'Εταιρείας στη Μακεδονία, άν μάλιστα προσμετρήσουμε και τή συμβολή τών Μακεδόνων Φιλικών του έξω-τερικού.

Τό κείμενο του κ. Παπαδοπούλου χαρακτηρίζεται από τή μεθοδολογία τής δομής και τό θελκτικό ύφος του.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Κ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ

'Α λ ε ξ ά ν δ ρ ο υ Δ. Ζ ά ν ν α , 'Αναμνήσεις από τόν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. 'Η παλινόστησις τών όμήρων τής 'Ανατολικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 1968, 8ον, σελ. 52. ['Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Μακεδονική Λαϊκή Βιβλιοθήκη, άριθμ. 19].

Μετά τήν άνευ όρων παράδοση τής ήττημένης Βουλγαρίας τόν Σεπτέμβριο του 1918, ό 'Ελληνικός 'Ερυθρός Σταυρός ανέλαβε, χάρη στίς έντονες προσπάθειες τής 'Ελληνς 'Αδοσίδου και Πηνελόπης Δέλτα, τό δύσκολο έργο τής ύποδοχής και περιθάλψεως τών όμήρων από τά βουλγαρικά στρατόπεδα. 'Ο 'Αλ. Ζάννας, νεαρός τότε άξιωματικός τής άεροπορίας, είχε τήν τύχη νά συνοδεύση στό δευτερό τους ταξίδι στήν 'Αν. Μακεδονία και Θράκη και έπί πλέον Βουλγαρία μέχρι Σόφια, τήν 'Ελλη 'Αδοσίδου και Πηνελόπη Δέλτα γιά νά ύποδεχθούν τούς όμήρους, νά διαπιστώσουν τίς συνθήκες διαβίωσης και παλινοστήσεώς τους καθώς και τήν κατάσταση πού επικρατούσε γιά τόν άμαχο πληθυσμό. Τό ταξίδι αυτό δέν συμμερίστηκε μέχρι τέλους ή Π. Δέλτα γιατί άρρώστησε και άναγκάστηκε νά γυρίση στήν 'Αθήνα.

Οί άναμνήσεις του συγγρ., πού δημοσιεύτηκαν γιά πρώτη φορά στήν εφημερίδα «Θάρρος» τής Δράμας τό 1955, διακρίνονται γιά τό θελκτικό τους ύφος, πού πίσω από τή γοητεία του παρουσιάζονται άνάγλυφα οί άφάνταστες δυσχέρειες τής άποστολής, τά μύρια έμποδία τής από τά βουλγαρικά στρατεύματα πού κατείχαν ακόμη τή Δ. Θράκη, ή άπερίγραπτη τραγωδία τών όμήρων και τών γυναικοπαίδων και ή γενναιότητα τών δύο γυναικών πού ή αυτοθυσία και ό ήρωϊσμός τους έσωσαν χιλιάδες 'Ελληνες από βέβαια έξολόθρευση.

Τό βιβλίο κλείνει μέ σημείωμα τής 'Ελληνς 'Αδοσίδου σχετικό μέ τήν άποστολή της και τήν προσωπικότητα του 'Αλ. Ζάννα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Κ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ

Ν. Π. Δ ε λ ι α λ ή , Συμβολαί εις τήν 'Εκκλησιαστικήν 'Ιστορίαν τής Κοζάνης, Ε' — Τά χαλκά άντικείμενα τής 'Εκκλησίας του 'Αγίου Νικολάου Κοζάνης, ΣΤ' — Τά οικονομικά τής 'Εκκλησίας του 'Αγίου Νικολάου Κοζάνης τών ετών 1782-1802 (άνάπτυπον εκ του Γ'-Δ' τόμου τής «Οικοδομής»), 'Επετηρίδος τής 'Ιερās Μητροπόλεως Σερβίων και Κοζάνης), 'Εν Κοζάνη 1964, 8ον, σελ. 94 + 4 φωτογραφία.

Μέ δεξιοτεχνία, στήν όποία μās έχει συνηθίσει ό κ. Δελιαλής, παρουσιάζονται στήν